

GELECEKTE BİRLİK

Edebiyatın ve sanatın günümüz dünyasında yeri yok mu? Buna herkes kendine göre cevaplar bulabilir ve verilen cevapları haklı gerekçelere dayandırabilir. Bizim amacımız burada edebiyat ve sanat üzerine yeni bir tartışma başlatmak değil. Dil ve edebiyat olgusuna farklı bir açıdan yaklaşmak. Türkçede bir Dede Korkut hikâyesi çıkmamış olsaydı, Balasagunlu Yusuf Has Hacib yaşamıyorsa, Bir Ali Şir Nevaî, Kaşgarlı Mahmut, Hoca Ahmet Yesevi, Yunus Emre, Mevlana olmasaydı; yine de bir Selçuklu devleti ile bir Osmanlı Devleti, Hatta bir cumhuriyet kurulabilir miydi? Bir William Shakespeare olmasaydı İngilizce yine de bu günkü gücünde olabilir miydi? Her millet kendi mili dirilişini yine kendi dilinin ifade gücü ile yaratabilir. Tarihte bu hep böyle olmuştur. Bundan sonrada böyle olacaktır.

İster bu dünyadan başka bir dünya yaratalım veya evrenin herhangi bir noktasında, yepyeni bir hayat kuralım, yine de dilin sihirli gücünden yararlanmadan bunu başarabilmemiz mümkün değildir.

Dünya, bu yeni yüzyılda, yeni baştan, yepyeni bir oluşum eşiğinde duruyor. Bütün yaşanan sıkıntılar, çalkantılar, kargaşalar bu yeni oluşuma hazırlanma şansını yakalayabilmek olarak görülmelidir. Gelecek inşasının; yavaş yavaş ama şiddet dolu bir sarmal ile hazırlanıyor olması bizi şaşırtmasın. Asıl olan yeni oluşuma hazır bir düşünce ancak onu kavrayan kuşatan bir dil ile yaratılabilir. Türk edebiyatının güçlü kalemleri öncelikle zihin olarak yeni gerçekliği alabildiğine derin okumalarla insanlığın ümit kırıklarını giderebilecek noktalarına odaklanmalıdır. Bu ne demek ve nasıl mümkün olabilir?

Dünya, makinanın icadıyla ortaya çıkan değişim ve dönüşümde fosil yakıt kullanan araçları icat ederken, siz güneş enerjisiyle çalışan makinalar icat edebilseniz, şimdi biz aynı dünyada mı yaşıyor veya boğuşuyor olurduk?

Geçmişin önemini yukarıda vurguladık. Asıl olan geleceğimizi nasıl biçimlendireceğimiz sorusuna verilen cevapları önemsemek gerektiğini söylemek istiyoruz. Jeopolitik konum ve üstünlük sizi bir yere kadar taşıyabilir. Türk tarihi aynı zamanda bir ipek yolu tarihidir. Türklerin yüzyıllarca niçin Dünya ticaret yollarını ellerinde tutmak istedikleri üzerine biraz değil çok düşünmeliyiz. Yoksa "fırtına" burnunun keşfi ile bizim için fırtınalı yıllar başlar ve bütün büyük ümitlerimiz suya düşebilir. Dilde birlik, işte birlik, fikirde birlik ve gelecekte de birlik için sağlam bir dille sağlam düşünceleri aydınlık gelecek için inşa etmeyiz.

Akalemler karınca gayreti ile bu düşünce değirmenine su taşımaya devam edecek... İyi okumalar...

akalemler

- Kudret ALTUN
"Cam"
- Ali TACAR
"Cahit'in Geriye Çekilirken Salyangoza Yönelik Birkaç Dakikalık Telaşı"
- Elnara GARAGÖZOVA
"Yunus Oğuz'un Emir Timur Romanında Hükümdar Algısı"
- Kurtuluş ÇELEBİ
"Şiir Ayinleri"
- Rümeyza BABACAN
"Bir Buketti Hayat"
- Bilge AYGÜN
"Kiraz "
- Habil YAŞAR
"Sms"
- Işık TEKİN
"Montaigne Denemeler'i Niçin Yazdı"
- Adil BAŞOĞUL
"Yaşama Aşkı "
- Burhan KALE
"Beyaz Yağmur"

CAM

Kudret ALTUN

Cam mayasında toprağı barındırdığı için mi kıymetlidir, yoksa kırılabilir olduğu için mi? Kırılabilir olmak insani bir vasıf olmalı her ü merc olduğu her bir şeyi içine sindirerek yine de ısıldayabilmek, yine de tertemiz olabilmek, ancak yine de kırılabilmek bin parçaya bölünmek doğasında var.

İşte insan ve camın ortak hikâyesi:

Gurbetin içimizde olduğunu bilerek gittiğimiz *Yol Medeniyetinin* kalbini bizim milletimiz kurdu. Yolcu olmayı mütemadiyen kutsal bildik. “Yolcunun duası kabul olur, tebdil-i mekânda ferahlık vardır, önce arkadaş sonra sefer” gibi vecizeler bunun neticesiydi.

Ama artık yola bile ayaklarımızla revan olamıyoruz. Büyük şehirlerde yürüyerek menziline varan, etrafına, göze nur veren yeşillığe muhabbetle bakan, ardından “Aman Allah’ım bu ağaç ne sevimliymiş diye iç geçiren, hatta sarılan konuşan, sen hangi ağacın balası oldun söyle bana” diye mırıldanan kişilere rastlıyor musunuz? Biliyorum ki mübalağa ettiğimi düşündünüz, peki diğerlerini bırakın sadece yürüyen insanlar görüyor musunuz? Yürüyen, dolaşan, gezen, yüreğini ferahlatan insanların yok olduğu şehirler-deyiz. Yürüyemeyen, toprağına ayak basamayan, sadece gezmeyi makinaya binmek sanan bir kalabalıkla hemhal olduk. Artık bizim bir parçamız haline gelen bir saat bile sahip olmazsak ne yapacağımızı bilemediğimiz araçlarımız, telefon, araba, ruhsuz otobanlarımız var, içinde diğer araçları rakip olarak gören, geçmeye çalışan, kavgacı olmaya zorlanan bunda da fazlasıyla başarılı olan bir güruha dönüşmekteyiz. Temaşa ederek gezinti yapan, düşünerek var olduğunu idrak eden, bakıp da görmeyi bilerek mutlu olan, tanısın tanımasın selam veren, selamı daha güzeliyle en güzeliyle alan insanlarımıza ne oldu?

Oysa ayakkabılarımız yağmurun bıraktığı ıtırılı toprak kokusu ile çamurlanmalı, yürüdüğünüz yollarda papatya tarlaları size gülümsemeliydi. Öyle ki papatyaları koparmadan seviyor sevmiyor demeden sevdiğinizden emin yola devam etmeli, çiçekler yüreğinizdeki türküyü buluşarak size annenizin kokusunu getirmeliydi.

Dosta gitmek, derviş olmak, bir yerde eğlenmemek yola revan olmanın güzellikleri, garip olduğunu bilerek gurbeti arşınlamak bir asa bir değnek ile. Papatyalar arasında gördüğünüz çiğdemlerin ‘ben âlâyım ayrıca da yiğit başına belayım’ diye göz kırpmasına “hadi oradan senden güzel gelincik var” diye cevap vererek yola revan olmak...

Kılavuz ol gönül bana, Gel gidelim dosttan yana.

Canım kurbandır canana, gel gidelim dosta gönül

Ya gece, ya leyla, emin olduğunuz, emniyette olduğunuz, yaralarınızı saran şehirde yıldızlar gibi gölgenizle seher vaktini beklemek.

Gönül kılavuzluğunda gidilen yol doğru yoldur. Hiçbir edebiyatta bu kadar derin ve ulvi sözcükler sanki aleladeymiş gibi bir araya gelerek muhteşeme dönüşmemiştir. Kendi gönlüne kılavuz olmayı rica ederek, yola düşmek ancak türkülerimizde, sadece bizim yüreğimizdedir, hayata su gibi akıverir. Hâsılı emir büyük yerden diyerek, bu fakir de cam misali yüreğini pak ederek, kılavuz kılarak, yola revan oldu vesselam.

karışık bir özelemlerle buğulandı gözleri.

Canıma bir merhaba sundu ezelden çeşm-i yar

Öyle mest oldum ki gayrın merhabasını bilmedim.

Elbette gayrın merhabası da merhabadır ama kendimizin merhabası bambaşka değil mi? Neden benim yurtdışında merhabayı esirgeriz birbirimize anlamam “selam verin muhabbetiniz artsın” buyrulan bir kültürün taşıyıcısı bizler aynı yerde çalıştığımız meslektaşlarımıza neden zar zor selam veririz, öğrenci aynı sınıftaki arkadaşlarına neden *merhabaaaaaa* diye bağırarak girmez, yüzündeki pak gülücükleri herkese iletmez, neden bu kadar cimri olduk neden?

Mutluluğun kelimelerle paylaşılacağını kelamın selam ile başladığını bildiğimiz halde, Bu halin bizim inancımızın gözesi, kaynağı gereği olduğunu bildiğimiz halde, Kerim olmanın kerem sahibi olmanın kelamla başlayacağını bildiğimiz halde neden?

Neden cimri, hasis en kötüsü de mutsuz ışsız, umutsuz kalabalıklara dönüşme yolundayız.

“Durun kalabalıklar bu cadde çıkmaz sokak” lütfen durun, durun, durunuz. Sizden bir tatlı can kelamını bile esirgeyen, gözlerinize bakıp ışığını paylaşmayan yârinizden yâreninizden uzak durun.

Kelamın meram olduğunu anlamayan melâle aşına değildir ki. Sonra sonra da gözlerinizle, yüreğinizden sarılın, özünüzden gülümseyin. Gülümseyen insanlarla birlikte olun, zehri bal eyleyen, kelamı sessizce uyandıran, sükûtu serinleten insanlarla paylaşın hayatınızı.

Böyle yaşarsanız Cam kırıklarını kendiniz toplamak durumunda olsanız bile karşınıza işte bir Mehmetçik çıkarır, birlikte toplarsınız gönlünüzü. Hüzünlü deniz gözlerine “merhaba kardeşim” diyerek toprağınızdan çıkan sevgiyle karşılık verirsiniz. O da yıllardır tanıyormuşçasına “Haydi eve gidelim iftar yapalım abla” deyiverir.

İyi güzel gidelim ama cam kırıkları ne olacak, ne olacak incindiğimiz, sevgimizi kora çeviren, içimizi kavuran insanlar? Hüzün kalbin cılasıdır. Kim bilir o da; İnsanın Neyin ve Camın mayasında mevcut sır olmalı. Demem o ki hamlık yanarak pişmeden gitmiyor sonra ham olmaktan âzade olur muyum acep? İnşallah.

“Aman abla onu mu düşünüyorsun şurada bir vetaio var, alır getiririm senin için üzme güzel canını”

Nasıl tatlı bir cümle “üzme güzel canını” işte canına değmek bu olsa gerek... Canıma değdi canımın içine Anadolu’nun samimiyeti. Çocukken, vefat etmiş büyüklerimiz için, güzel bir şey tadıldığında hemen ninem dedem sevdiklerinin canına değdirirdi. “Anamın babamın canına değsin” denirdi. Bilmezdim o zamanlar can kelamının ruhumuz olduğunu. Ruhun ölmeyeceğini, ebedi olduğunu hissetmiş olsam bile. “ölürse ten ölür canlar ölesi değil” diyen yol ehli Bilge Yunusun yaşamaya devam ettiğini...

İşte bugünün kelimesi gönüle dokunmak...

Tamam, yaralarımı saran şehirdeyim, kendi yurtdışında cam kırıkları gibi dağılan, yurtsuz kalan ruhumuzda yurt olalım birbirimize daima. Ardından kalbimize soralım özü sözü bir kendi fitratına sadık bir insan nasıl olunur, nasıl bulunur?

Cevap;

Cam kırıklarının peşinde yola revan olup, onun kılavuzluğunda, yüreği kılavuz edip “Gel gidelim dostu gönül” diyerek mi?

27 Nisan 2022 BOLOGNA

Cahit'in Geriye Çekilirken Salyangoza Yönelik Birkaç Dakikalık Telaşı

Bir içim yağmurlar kendini kente gergin uludur
 Bu gece ölüleri dehre sürmek çün, kimlerden ve kimlerden, bir ulu mazi söyleyince cahit
 Ben cemaatsiz kalkan gidenim
 Kendime kalkan yüzümü, yavaşça doğrulunca çocuklar
 Doğururum, gece bir çiçek kopar, ki hala yanmaktadır, bir el daha
 Sabahları intihar edelim.

Karnım ağrıyor, böyle olsun, şiire tecavüz eden oksijen, köreldikçe ivmesi aslen ağrıdır
 Ayın elleriyle cahit'in oturup mor panik yapması
 İşten bile değildir o zaman
 Aşk takvimleri savaşırken
 Cahit yalınayak hangi çocuktur?

Şimdi uzar da uzar adını hürriyete eş koşan
 Oysa salyangozdu ucu açık kantonu sürdü, çocuk şiiri almaya gidecekti, salyangozdu bir limanda, bir
 şair derinliklerinden, her uzak meçhuldü
 Salyangozdu ucu açık kantonu sürdü.
 Tabiat üzerine caddelerinden al geyik süreyen şairin süregelen dürtüsü müdür imgelem?
 Ki uzayan yerlerini kesmişti ölüm hem de böyle bir zamanda kıyı bucak hakkını verdi.
 Ve vakit erkense asmaz kendini kız, cahit'in balıkları şimdiki zamanları kollar, dehri sürür kapılıp ağır
 başıyla, şiirin bittiğidir öç alır, duyarsa düşer çocuk kendinden, daralır ve böyle sıçrar salyangoz
 Ucu açan hüznün öyle kalafat teşnesi
 Bilmem artık yağmurun burcu nedir
 Salyangoz azalır gibi
 Kendine salyangoz azar azar, dedim bu şimdi cahit'in dalgın yüzüdür
 Öyleyse artık dirilsin
 Asmalarda
 Salyangoz
 ...

Ali TACAR

YUNUS OĞUZ'UN "EMİR TİMUR" ROMANI'NDA HÜKÜMDAR ALGISI

Dr. Elnara GARAGÖZOVA¹

Tarihte şahsiyetin rolü, insan faktörü tarihi romanların ana temalarından biridir. "Tarihsel bir romandaki asıl mesele, büyük tarihi hadiselerin tasviri değil, bu olaylara iştirak eden insanların karakterinin yaratılmasıdır. Bu, o tarihsel gerçekliğe ait olan insanların davranışlarını ve düşünme biçimlerini belirleyen toplumsal ve insani güdüleri anlamamız gerektiği manasına geliyor." [2, s.44]

Edebiyatta tarihsel bir figürün - bir hükümdarın farklı açılardan görüntüsünü, şahsiyetini aydınlatma eğilimi vardır. Azerbaycan edebiyatında yaygın olarak kullanılan Emir Timur imajının oluşturulması sürecinde zaman zaman çeşitli eğilimler ve yönler kendini göstermiştir. Emir Timur Yunus Oğuz'un iki bölümlük romanı "Emir Timur" (I. Kitap - "Emir Timur: Zirveye Doğru", II. Kitap - "Emir Timur: Dünyanın Hakimi"), çoğu eserde "işgalci hükümdar" olarak tanımlanır, karakterize edilir. ", bu eserlerde ise "tamamen Türk kağanı" olarak sunulmaktadır. Romanın "Emir Timur" olarak adlandırılması tesadüf değildir: "Gezegenlerin Mutlu dizilişinin Hükümdarı (yıldızların doğumda doğru hizalanmasını gösteren bir başlık), Dünyanın Fatih, Yüzyılın İmparatoru, Yenilmez Komutan Yedi İklimden. Ancak tüm bu unvanların üzerinde duran bir isim - Tanrı'nın Kırbağı, Timur ismi - ona daha çok yakıştı. "[1, s.9] Romanın giriş bölümünün sonundaki ince bir nüans -Kurt sesiyle Amir Timur'un kulağındaki kurdun sesinin paralel olması- da onun Türk-İslam dünyasının büyük bir fatihi olduğunun bir göstergesidir. Amir Timur, İslam'ın bir mensubu ve Türk köklerini unutmuyor. Hükümdar, orduyu zafere ulaştırmak, fatihin suretinde askerlerde bilinçaltı, psikolojik güven oluşturmak için dini inançları da ustaca kullandığı görülür: "Yarın sabah, Büyük Emir yürümeye başlayacak. Bu gece son ayini olan şamanın dualarını atalarının kurallarına göre yerine getirecekti. Amir Timur sadık bir İslamcı olmasına rağmen, yürüyüşten önce her zaman tüm falcıları toplar ve sık sık onlarla savaşa götürürdü. İslam'da da dualar vardı ve müminin en iyi silahı olarak dua kabul edildi. Hükümdar da rüyalarını tercih eder ve onlara atıfta bulunurdu. Aynı zamanda eski Türk geleneklerinden kaynaklanan ritüelleri de gerçekleştirmiş olduğu görülür. Ayrıca tüm dinlerin ve kutsal kitapların kendi tarafında olduğunu askerlerine göstermek istedi ve onu kutsadı. Başarı etkisini gösterdi, en azından askerlerin zafere olan güvenini artırdı." [3, s.53]

Yunus Oğuz'un yarattığı Amir Timur imajının temel özelliklerinden biri hükümdarın şair olarak tasvir edilmesidir. Romanda sadece hükümdar Timur ile değil, Seyid Barka'nın yetenekli şairi ile de tanışıyoruz. İşte bu nüansla müellifin nasihatini tercih eden Amir Timur'un gücünün ilim ve irfana dayandığını, kılıç ve kalemin birliğinin esas olduğunu vurgulayarak, ustaya saygının önemine vurgu yapmaktadır. zaferrin garantörü mertebesindedir. Emir Timur, Sultaniye'deyken torunu Uluğbey ile bir tasavvuf toplantısında idi. Amir Timur, torunu Uluğbey ve oğlu Şahruh ile yaptığı söyleşilerde sadece bir hükümdar olarak değil, aynı zamanda bir öğretmen olarak da okuyucunun karşısına çıkarılmıştır. O sadece bir öğrenci değil, aynı zamanda iyi bir öğretmendir. Yunus Oğuz'un eserinde, Emir Timur'un karakteristik özelliği, sadece bugünü değil, yarını da biçimlendirmeyi düşünen, hep geleceğe talip, geleceğe miras bırakmak isteyen bir hükümdar ve büyük bir devlet adamı olmasıdır.

¹ EMEA Nizami Gencevi Edebiyat Enstitüsü Filoloji doktoru.

Yunus Oğuz'un yarattığı Emir Timur imajı, sadece hükümdar olarak değil, insan olarak da okuyucu-
da sempati uyandırıyor. Emir Timur romanda eş, baba, dede ve kayınpeder olarak da anlatılır. Eşlerine
karşı temkinli olması, oğullarına karşı şefkatli olması, torunlarına olan sevgisi, gelini Emir Timur'a olan
şefkati ve özeni okuyucunun gözünde yüce bir insan kadar yüksektir. Karabağ'da ordusuyla kışı geçirir-
ken, çok sevdiği torunu Uluğbey ile bir çobanı ziyaret eden Emir Timur, çobanı sadeliğiyle şaşırttı. Büyük
emiri torunuyla sevinen bir dede suretinde görür, hükümdarın torununa koyunlar hakkında verilen bilgi-
lere hayretler içinde kalır ve bir an için önündekini Basit bir adam, yerli birey olarak değil, hükümdar
olarak kabul eder. Romanın en ilginç karakterlerinden tüccar Ağbaba, Sultan Beyazid'i kabul töreninde,
Padişahın Timur'un nasıl bir insan olduğu sorusuna şöyle cevap veriyor:

"Emir Timur, kendisine uymayanlara karşı çok zalimdir. İtaat etmezseniz, sonuna kadar huzur bul-
mazsınız. Şu anda yüzünü görmemek daha iyi. Merhametlidir çünkü affedebilir. En kötü düşman onun
önünde diz çöktüğünde, suçunu kabul ettiğinde, hatasını kabul ettiğinde, onu affeder ve servetini elin-
den almaz.

Cimridir çünkü bir kuruşun değerini bilir ve hepsini takip eder. Boşuna para harcamaz. İstemezse
kimseye bir şey vermez. İşgal ettiği tüm yerlerin defterlerini kontrol eder.

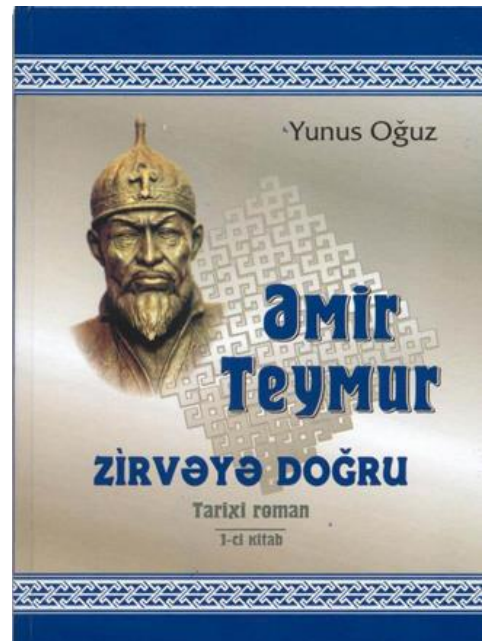
Cömerttir çünkü biriktirdiklerini belli şeylere harcar, camiler inşa eder, hediyeler verir.
Güçlüdür çünkü yenilmez bir ordusu vardır. Ordusu onun yumruğu gibi bir şey. İsteddiği zaman hepsini
birden kapatır, hepsini birden açar. Orduya öyle kurallar koymuş ki, ölmek pahasına da olsa yeni gelen
biri bile onun emirlerine itaat ediyor. Gücü de aklındadır. Çaresiz durumlarda aklı o kadar düzgün çalışı-
yor ki şaşırmamak elde değil.

Zayıftır çünkü yalnızdır. Mâverâünnehir'de onun yerini alacak başka kimse yok. Akrabalarına ve
çevresine karşı büyük bir sevgisi vardır. Onlara bir şey olunca üzüldür, birkaç gün kendine gelemmez.

Nefreti büyüktür, çünkü sevdiği iş, en yakını da olsa, koyduğu kuralları çiğnediği için onu affetmez.
Aşkı ile nefreti arasında ipek bir perde kadar mesafe vardır." [3, s.196]

Eserde Emir Timur'un adalet ilkelerine bağlılığı ve halkın hukukun üstünlüğüne olan güvenini inşa
etmek için attığı adımlar, gücünün temelini, gücünün kaynağını oluşturmaktadır. Bu, Semerkant çarşısı-
nın infazı sırasında belirgindir. Semerkant hükümdarı Davud Bey'den sefer hazırlıkları hakkında bir mek-
tup alan, savaş için gerekli malları ucuza alıp deposunda saklayan Darga'ya, hammaddeleri satmak için
sefer hazırlığı içinde olmadığını söyleyen yenilgiye uğradı. Darga ve yardımcısını idam etmeye karar veren
Emir Timur, küçük siyasi nüansı da asla göz ardı etmiyor. Adale-
tinden şüphe duyarak, yakın arkadaşı David'i koruduğunu ve
kamçının infazının en ufak bir haksızlık olduğunu düşünmesini
engellemek için Davut'tan bir uyarı mektubu alıp almadığını
sorar. İnfaz, ancak Darga'nın zamanında bir uyarı mektubu
aldığını ve açgözlülük için piyasada memnuniyetsizlik ve kıtlık
yarattığını öğrendikten sonra gerçekleştirilir. "Amir, yakın ak-
rabasının boğazının ipten kurtulduğunu fark ederek derin bir
nefes aldı. Ancak, David'in sözlerinin doğrulanması gerekiyor-
du. Aksi takdirde, başkentin geniş halk nüfusu bu eylemi anla-
mayacaktır. Bu yüzden, muhafızların yardımıyla, ayağa kalka-
mayan zata bağırıldı:

- Söyle bana, David bey haklı mı? Sana böyle bir haber mi
gönderdi?

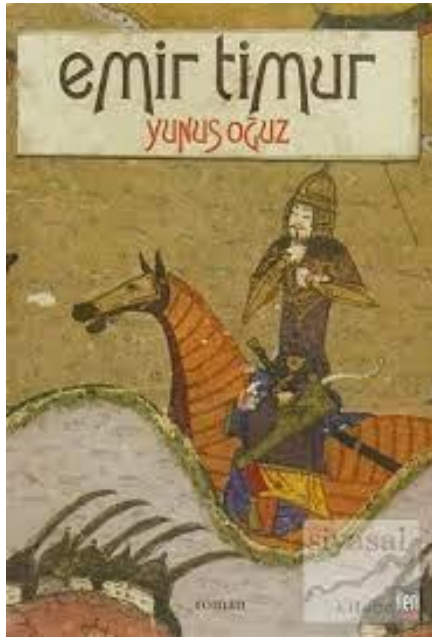
Boynunda sınıksız duran asanın başı onay işareti olarak sallandı. Bundan sonra Emir'in kamçısı Darga ve yardımcısı Balli'ye sıkıca uzandı:

- Kim benim fermanımı bozarsa, kim halkı talan ederse, vatana ihanet ederse, hakikati örterse, akıbet bu olacaktır. Hakikat divanından kurtulmak mümkün değildir! Kararımı ilan ediyorum: Bırak assınlar!

Sanki bir ipucu varmış gibi, meydan aniden alkışlarla doldu. Emir'in şerefine alkış sesleri yükseldi." [3, s.27]

Okur aynı adaleti Timur'un oğlu Miranşah'ta da görür. Miranşah'ın Azerbaycan'daki eylemlerini ve halka yapılan zulmü öğrenen Amir Timur oğlunu cezalandırmak için Azerbaycan'a geldi. İddialar kanıtlandıktan sonra hükümdar, kendi oğlu Miranşah'ı idam etmeye karar verdi. Babanın yüreği sızlar ama hükümdarın yüreği haksızlığı kabul edemez. Sadece doktorun Miranşah'ın aklını kaçırdığını düşünmesi onu bu sert karardan uzaklaştırır.

Yunus Oğuz'un romanının karakteristik özelliklerinden biri de yazarın tarihi gerçeklere ve tarihi gerçeklere sadık kalırken öncelikle okuyucuyu dikkate almasıdır. Böylece Yunus Oğuz'un tarihî romanı öncelikle doğru fikir faktörüne tarihin ve tarihi olayın okuyucuları bir şekilde ifade etmektir. okuyucuya net bir şekilde iletilerin ve kelime dağarcığının Oğuz, bir röportajında bu konudan yazdığım romanda neden o soruluyor. O zamanın hiçbir bu söylendiğinde, hayır diyo-yüzyılın insanları için yazmadı-insanlar için yazıyorum. Dilden beşinci yüzyıl sözlükleri ile yazı-açıklamak zorundaydım. Ayrıca yorardım." [5] Yunus Oğuz'un kahramanlarını çok canlı ve kaynaklanmaktadır. Yazarın "Emir Timur" romanı da, yarat-ilkimi, rengi ve dinamikleri okuyucuyu tarihsel auraya göre seçildiğinden, kelime olarak özel dokunuşlara ve arkaizmlere ihtiyaç duymaz.

dayanmaktadır. Temel amaç, ya ilemesi gerektiği fikrini doğ-Yazar, tarihin mesajını modern mek için eserini tarihi iç mekân-egzotikleriyle yüklemes. Yunus ya bizzat değinmiş ve "Ortaçağ-döneme ait sözlüklerin olmadığı kelimesini kullanmıyorum. Banarum! Neden diye soruyorlar XVğımı söylüyorum! Günümüz anlayanlar için yazıyorum. Onyor olsaydım, bu kelimeleri açıklama yaparken okuyucuları romanının asıl başarısı, yazarın renkli bir şekilde yaratmasından diğer romanlarında olduğu gibi, tığı roman atmosferiyle, duygu

Kaynakça:

1. Castin Marozzi. Dünya fatehi Teymur. Bakı, Qanun nəşriyyatı, 2012.
2. Lukacs Georg. The Historical Novel. Harmondsworth, 1969.
3. Yunus Oğuz. Əmir Teymur: Zirvəyə doğru. Bakı: Apostrof, 2011.
4. Yunus Oğuz. Əmir Teymur: Dünyanın hakimi. Bakı: Apostrof, 2012.
5. Yunus Oğuz: "Tarix gələcək üçün bir işıqdır"
6. <https://news.day.az/society/420361.html>

ŞİİR AYINLERİ

Kurtuluş ÇELEBİ

Batarken ufuktan bir akşam güneşi Cuma akşamları bir başka geçer muğlak bir mekânda. Evet, yanlış duymadınız her Cuma şiir ayını yapılr burada. Ben de ilk katıldığımda hayretler içersinde kalmıştım. Şiir okuyan muhteşem şahsiyetler gecenin müzisyenliğini üstlenmiş bir âşık ve TRT radyolarından fırlamış bir spiker. Hepsini ayrı ayrı bir film de görebilirsiniz lakin hepsi bu geceye mahsus toplanmışlar buraya. Gecenin gizli modoratorü her şiir sonrası ilk alkışı veren ve yüksek sesle “bravo” naraları atan bir abimiz de var içerde. Gizli moderatör aralarda gezip sürekli geceye dair belgeler topluyor. Fotoğraf video ve ses kayıtları. Bu geceyi bilen bilir neredeyse tüm şehir Cuma akşamları şiir ayinini etkisindedir. Gecenin en safı olarak hayretler içersinde sırayla şiir okuyan muhteşem şiir belleklerine sahip kişiler güzel ses tonlarıyla gerek önündeki kâğıttan gerekse aklının bir köşesinden uydurduğu dizeleri diğer katılımcılara aktarıyor ve ben bir kez daha bu muhteşem şiirlere kayıtsız kalıyorum. Gecenin bir diğer önemli şahsiyeti ise kuşkusuz spikerimiz. Programa muhtemelen sekiz saat önce gelip şiir okuyacak kıymetli şair ve şiir sever kişileri bir düzene koyup not alıyor. Sıraya koyduğu bu kişileri okuyacağı şiirle hiçbir alakası olmayan bir önsöz ile davet ediyor kürsüye. Şiir okuyacak kişi büyük bir heyecanla mikrofonu eline alıp kırıksık bir kâğıdı açarak o muhteşem şiiri o güzel mısraları dinleyicisine aktarıyor. Spikerin bu TRT radyolarından fırlamış hali şüphesiz hiç dikkat çekmiyor zannımca. Her gelen okur geceye geç kalmış olsa da lütfediyor ve geceye katılmayı başarıyor.

Ayin bu bensiz olur mu? Der gibi koşarak ve büyük bir istekle şiirleri okuyorlar. Şiir büyük bir özenle vurgu tonlama ve kelimelerin anlamlarını iyi bilinerek doğru nefes ve açıyla okunması gereken bir yazılı eserdir. Nice şiir okuma üstatları, tiyatro eğitmenleri, diksiyon hocalarından eğitim almış biri için bu muhteşem şiir okuyan şahsiyetler birer katil edasıyla şiir okuyorlar ve hatta bu okudukları şiir için övgüler alıyorlardı.

Diksiyon fonetik çalışmalardan bir haber bu şahsiyetler içten içe beni güldürse de bir yanımda bunca yıllık mesleğimde bunları da gördüm ya dercesine kan ağlıyordu. Bizim mesleğimiz insan hizmet işi sürekli insan ile olur. Bir yere gittiğinizde çok orijinal insanlar görebilirsiniz. Ama bu ayinde olan insanlar çok marjinal hem de çok.

Bir ayin de olması gereken her şey burada mevcut. Müzisyenimiz arkada saziyla şiirlere fon olurken şiir aralarında tabi ki bize o güzel sesiyle bir türkü patlatıyor. Türküye başlıyor ve benim en sevdiğim neredesin sen isimli türküyü giriyor. Diyorum ki tamam keyfim yerine gelecek. Ama o muhteşem âşık neredesin sen şarkısının müziğine Gesi bağlarını söylüyor Allah belamı versin ki. Gerçek bu. Bir yaşıma daha giriyorum ve bir şarkının müziğine başka bir şarkının sözlerini kullanan başka bir müzisyen de duydum mu bilmiyorum.

Ayinin ilerleyen vakitlerinde gizli modorator birden bağırmaya başlıyor. İçimden diyorum ki nolur bi muhteşem olay daha yaşanmasın!

Gizli moderatör sadece kendi katılımcılarından olan kalabalığa hadi artık acıttık filan efendi diyor. Ben hepsi ayrı meslek grubuna ait muhteşem şair ve şiir severlerin arasında bir de aşçı var zannederek kalabalığın içinden kim çıkacak diye bakarken gerçekten de kısa boylu şişman ve kel bir katılımcı yuvarlanarak şiir sever dostların arasından geliyor. Tıpkı aşçı gibi. Yani genelde aşçılar bu tipte olur oradan çıkarım yapıyorum. Ama sonradan kürsüye gelince o muhteşem şiir severin de yemeklerle ilgili şiirler yazdığını anlıyorum ve başımdan aşağı kaynar sular dökülüyor. Hani bir şeyden korkarsınız o size yaklaşır ve yaklaştıktan sonra anlarsınız ki o korkutucu bişey değildir gülersiniz. O an onu yaşadım. Adam içli köfte aşağı mantı yukarı beni de acıttırıyor. Okuduğu her şiirde millet o kadar çok acıktırıyor ki alkışlar her seferinde yükseliyor. Açlığa hiç dayanamam. Adama çıkışta bir buçuk iskender ısmarlamazsan valla darılırim diyesim geliyor ama yine kendimi tutuyor ve gülmüyorum. Bir ayın düşünün diğer ayınlarla hiçbir alakası yok. Çünkü bu ayın da yok yok. Başını sağa yatırıp sesini geri alarak etkileyici kelimeler yığını söylediğini zanneden insanlar mı ararsın yoksa her şiire konmalı mı uyak sorusuna tabi ki de evet cevabını veren bir kitle mi? Dize sonları yüksek sesle okunmalı ve her okuyucu aynı performans göstermişçesine alkışlanmalı mı sizce? Bu ayinden bir gün kurtulup kendi şiir kitabını yazma umuduyla her Cuma evine giden katılımcı şiir severler aslında bizlere hayatta umudun birer göstergesi değil de nedir? Bütün bu sorulara verilecek cevapları ben kendimce verdim sanıyorum. Ayın sever katılımcılar bir şehrin bir memleketin en leri olarak hayatımızda hep var olacak. Eğer siz de bu ayine katılmak istiyorsanız önce iyi bir insan olmalısınız. Kim bilir belki bir gün sizde iyi bir şiir okuyucusu, şiir sever ve şiir ayini katılımcısı olabilirsiniz? Olur musunuz? Allah korusun.

BİR BUKETTİ HAYAT

Bir buketti hayat,
taze ve umut veren.
Anlık sevindiren...

Saksıdaki papatya gibiydi sevgi
zamanı gelince açan
Acısıyla, tatlısıyla ...
Ruhunun ve kalbinin sahibi olan

Peki ya ölüm,
ölüm neydi hayatta?
Adaletti,
gücümüzün yetmediği şeylerin çözümüydü...

Kiminin korkusu,
kiminin de tek temenisiydi...
Ölüm, bir ruhun çöküşü değil
yeni bir dirilişin ayak sesleriydi.

Gafletten uyanış,
hayata dönüştü ölüm.
Vuslata erişti,
ölüm fani olanın içinde...

Bir yol var gidilmesi gereken
kalbimizin ağladığı,
ruhların acı çektiği...
Bu yol nereye gider böyle.

Acının eşiğindeki mutluluğa mı?
Yoksa kalplerin kor gibi yandığı,
çilekeş bir yalnızlığa mı?
Nereye istersen orda durur tren

Acının eşiğindeki güzelliğe de
kor gibi yanan Sahra'ya da...
Sen yolunu nereye çevirsen,
içinde sahayı da bulursun, güzelliği de...

Rumeysa BABACAN

KİRAZ

Bilge AYGÜN

Kuş gibi hafif olmasının dışında başka bir şey hatırlamıyorum aslında, ne desem bilemedim. Düşündüm, onu ötekilerden ayıran başka neyi vardı? 12 yıldır yememek için direnen bir kız, 24 yaşında 10 yaşında bir kız görünümümde. Onu daha başka anlatacak söz yok. Kuş kadar hafif diyorum ama bu öyle bir tanım ki, on bin kişi içinde fark ettirir kendini.

Detaylı anlatmaya çalıştım, aklıma pek de bir şey gelmeyince üstüme gelmediler sağ olsunlar, fotoğraf dediler en son çekilmiş fotoğrafını getirin. Son fotoğrafı yok ki. İyileşince çekeriz deyip hiç onun fotoğrafını çekmediğimizi hatırladım nafile bir hüznle. Görmeyince dayanması kolay oluyor galiba. “Ortaokul yıllığı için çekilmiş bir fotoğrafı var olur mu memur bey?” dedim. Memur bey kızdı mı bana, ne biçim anasın der gibi mi baktı? O bilmez tabi onun için nasıl çırpındığımı, ne doktorlara götürüp ne masraflar ettiğimi nerden bilecek? Bilemez kimseler neler çektiğimi. Bir ben bilirim bilmesine de, evde bulamadım ortaokul yıllığını, nereye kaldırmıştım ki? En son nereye koymuştum bilemiyorum. Kanepenin altında mıydı, vitrinin üst rafında mı, bizim yatağın

altındaki koliye bi bakayım oraya mı koymuştum acaba? Büyük kızın odasında bir yerlere sıkıştırdık diye aklımda ama öteberiyi atıp savuştururken araya kaydadı da attık mı? Yok, yok attıklarım iyice aklımda Keriman’ının üç tane küçülmüş elbisesini birde ilkokuldan kalma defterlerini attıydım. Yok, ben kesin mutfak dolabının üzerindeki kullardan birinin içine koydum ya oraya ya da televizyonun altındaki çekmecenin en dibine... Kızımı en son nereye koymuştum ben. Çaresiz oturdığım şuracıkta, şu karakolun pembe koltuğunda, elim dizlerimde dizimde bir boşluk, içimde hiçlik... bu hisler... bu hisler şimdi çok saçma geliyor... Kiraz hiç sırnaşmadı, dizimde hiç yatmadı ki... niyeyse şimdi fark ediyorum, kızımın zihnindeki yerini de kalbimdeki yerini de arıyorum, o kadar bulamadığım şey var ki kızım ile ilgili, ne sever, neden korkar, ne düşünür... peki yüz hatları, saç rengine bile emin olamadım bak şimdi... saç var mıydı ki? Saçına mı baktık onun, niye yemek yemez bu kız diye dertlenip delirmekten öte ne yaptık? Kiraz için gittiğim doktorların telefon numaraları zihnimde bir çırpıda söyleyiveririm ama neye yarar?

Kuş kızım neredesin, 39 kilo ağırlığın-
la oturdun yüreğime Kirazım, öyle bir ağırlık
var ki yıllarca yemediğin tüm yemekler ne-
reye gitmiş anladım, her birini seni görme-
den biriktirmişim ihmalkârlığın hanesinde...

Doğduğu gün anamı kaybettiydim bi
sevinememiştım, iki gündür yok hiçbir yerde,
üzülemiyorum, var mıydı diyorum, zaten
yoktu ki? Konuşmazdı sevinmezdi, ablası
Keriman koşup sarılırdı babam diye Kiraz
bir dönüp bakmazdı. Var mıydı yok muydu?
Hayal gibiydi hayalet mi oldu şimdi... saat-
lerdir arıyoruz bulduğumuzda sevinecek
miyiz? Sevinilecek bir hali de yoktu ki? Hep
vardı ama hiç yoktu. Yoktu evet... yoktu
çünkü hiçbir derdimiz yoktu, her şey yolun-
daydı, bir lafımızı iki etmez ne desek yapar-
dı, etli butlu, göbekli, tombiş kızımdı, ne
becerikliydı, ah ne becerikliydı. Her şeyi tek
başına yapardı, kimseye muhtaç hisset-
mezdi, akıllı uysal kızımdı, ne zaman kıya-
fetleri bollaştı "kız sen zayıfladın mı?" de-
dim. Bir o günü hiç unutamamam. Gözünde
bir canlılık, yüzünde bir gurur gevşemesi,
tüm hayatında bir tek o
gün gerçekten mutlu
gördüm onu. O günden
sonra zayıflamayı hü-
ner mi sandı nedir eridi
gitti. Artık zayıflama
dedik, biraz da yemek
ye. Yok. İkna edeme-
dik, her gün ne yedi ne
yemedi ilgilendik, tartı-
ya çıkardık nabzını

*"Doğduğu gün anamı kaybet-
tiydim bi sevinememiştım, iki
gündür yok hiçbir yerde, üzüle-
miyorum, var mıydı diyorum,
zaten yoktu ki? Konuşmazdı
sevinmezdi, ablası Keriman ko-
şup sarılırdı babam diye Kiraz
bir dönüp bakmazdı."*

saydık... varken yoktu kızım, yok olmaya
çalışırken var oldu, şimdi büsbütün kayıp
oldu gitti tek Kiraz düşünür olduk. Benim
kızım yoktu da şimdi mi var oldu?

Ben unuttuğunuz yerdeyim, hemen
yakınınız da, arka odadaki tekli koltuğun
hemen üstünde kırışık duran örtünün altın-
dayım. Ben, o kırışıklığım. Örtüdeki engebe,
hayatlarındaki pürüzüm ben. Usulca kıvrı-
lıp öyle bir uyumuşum ki beni arayan sesle-
rinize uyandım. Öyle özlem doluydu ki ses-
leriniz, öyle önemli hissettim ki kendimi tek-
rar tekrar duymak istedim. Gerçekte nerde
olduğumu bilmediğinizde önemli olduysam o
bilinmezde kalmak istedim. Bulunabilecek
en kolay yerdeyim, koltuğun üstünde örtü-
nün altındayım, hiç ses etmeden bu eşsiz
anları hissetmeye devam edeyim dedim. Ne
de olsa az sonra beni bulacaksınız diye
iyice büzüldüm örtünün altında bekledim.
Demez olaydım. Şimdi öylesine derin bir
üzüntü içindeyim ki, kör bir kuyunun dibinde
olmayı ne çok istedim. Günlerdir bulamadı-
nız beni. Evin dışına hiç çıkmayan beni evin

dışında arayıp duruyor-
sunuz. Ben buradayım
hemen şuracık da, kol-
tuğun üstünde, örtünün
altında, annemin hayal
kırıklığında, babamın
bakmadığı taraftayım.

SMS

Habil YAŞAR

Kitabevim'den Nizami Gencevi'nin Sırların Hazinesi kitabını almış merdivenlerden inerken, telefonuma bir 'SMS' geldi. Numara Azerbaycan'a ait değildi. Önce önemsemedim. Dışarıya çıkınca Google'da '+ 19825467123659871' kodunun hangi ülkeye ait olduğunu bulmaya çalıştım. Korkunç derecede sarsıcı ve garip olan şey, kodun herhangi bir ülkeye veya herhangi bir telefon şirketine ait olmamasıydı. Bir an kendimi fantastik bir filmin içinde gibi hissettim. Sonra mesajı okumaya başladım ve başka bir tuhaflığa tanık oldum:

Sevgili Ayhan Bey, 23 Kasım saat 23'de sizleri Nizami Sokak 83 numaradaki Koloritkafe restoranına davet ediyorum. Hürmetlerimle.
Nizami Gencevi

Caddede yürüyen insanları engellediğimin farkında olmadan birkaç saniye dondum, olduğum yerde çakılı kaldım. Karşıdan kendinden beklenilmeyecek biçimde çevik adımlarla yaklaşan biri ihtiyar, "Lütfen kenara çekilir misiniz?" dedi sertçe. Bu uyarıyla uyandım, kendime geldim. SMS'i taradım ve kanıt olarak telefonumun belleğine kaydettim.

Oğluma Sırların Hazinesi kitabını verdikten sonra Koloritkafe restoranına gitmek için ayrıldım. Bu gizemli 'SMS'in düşüncelerimi dar-madağın ettiğini, elim ayağımın titrediğini fark edince arabamla değil, taksiyle gitmeye karar verdim. Öyle değişmişim ki evde ne kadar dikkatli davransam da 'Sana ne oldu?' demelerini engelleyemedim. Eşime, yolda olmuş daha doğrusu olmamış bir trafik kazası gördüğüm yalanını söyledim.

Takside yol boyunca, bu mesajın anlamını ve kimin, hangi amaçla yazmış olabileceğini düşündüm, telefonu anlamsızca kurcaladım. Arkadaşlarımın şakasıydı bu belli. Ancak bu es-

rarengiz bilinmeyen numara beni korkutuyordu. Birçok seçeneğim olmasına rağmen hiçbir beni ikna etmedi. Herhangi bir mantıksal akıl yürütemiyordum; işte, gizemli bir SMS karşısında zayıf düşmüştüm. Sadece akrabalarım değil, en yakın sırdaşıma bile bu konuyu bildirmedi. Ne yapabilirlerdi ki? Onlar da en az benim kadar şaşıracaktı o kadar. Ama bana karşı bir suikast filan mı düzenleniyordu ne? Aklim gidip geliyordu. Hele suikast filansa arkadaşlarımın dostlarımın akrabalarımın başını belaya sokmamalıydım. Ama kim bana suikast düzenler ki? Neden düzenlesin?

Dayanamadım, saat 19:30'da Koloritkafe restoranına yaklaştım. Kapısında gezinerek Nizami Gencevi'yi beklemeye başladım. Daha erkendi ve geçen her saniye bana bir yıl gibi geliyordu. Çok heyecanlıydım. Bu nasıl olabilirdi? Öleli neredeyse bin sene olmuş Nizami Gencevi nasıl yeniden ortaya çıkabilir ve varlığını sadece ruhsal olarak değil aynı zamanda fiziksel olarak da üstelik böyle teknolojiyle filan gösterebilirdi?

Saat kulesi 19.59:59'u vurduğunda gittikçe seyrekleşen kalabalık arasından bir adam belirdi, yanıma yaklaştı ve derinlerden gelen yumuşak bir sesle, "Merhaba Ayhan bey" dedi. Çatlak bir sesle, "Merhaba" diyebildim.

Ne resimlerdeki Nizami, ne de hayalimdeki Nizami'ydi. Gerçek hayattaki kadar parlak, güzel, yakışıklı ve büyüktü. Dünyada hiçbir lider, hiçbir ünlü Hollywood aktörü bile yakışıklılık konusunda onunla rekabet edemezdi. Onu hep bin yıl önceki giysilerle düşünmüştüm ama evet modern giysiler içinde çok çekiciydi, mükemmeldi.

Restorana girdikten sonra beni masalardan birine oturmaya davet etti ve buluşma teklifini kabul ettiğim için teşekkür etti. Ne ye-

mek istediğimi sorduktan sonra garsona nazikçe siparişleri verdi. Şaşkınlığımı ne kadar saklamaya çalışsam da o her şeyi duyumsuyordu. Son derece yumuşak bir dille:

“Bu kadar heyecanlanmana gerek yok Ayhan Bey...”

Biraz durdu:

“Teessüfünüzü de normal karşılıyorum. Ama evet, ben Nizami Gencevi'yim!”

O an ne kadar uykudaymış gibi sersemlemişsem de kekeleyerek de olsa, “XII. yüzyılda yaşamış ve sadece Azerbaycan'da değil tüm dünyada tanınan Şeyh Nizami Gencevi mi” diye sorabildim.

“Evet öyle. Ben oyum.” Göğsünden ayağına doğru elini indirerek, “Baştan ayağa ve tüm ruhumla ben Nizami Gencevi'yim!” dedi.

İtirafı beni biraz rahatlattı, kekemeliğim de düzelmeye başladı: “

“Bu nasıl olabilir? Nasıl bu dünyaya döndünüz ve yeniden ortaya çıktınız?”

Tamamen soğukkanlı bir sesle:

“Şairlerin ölümsüz olduğunu bilmiyor musun? Onlar her iki dünyada da sağ ve selamettedirler. Diğer insanlar onları görme ve hissetme yeteneğine sahip değildir.”

Bense duygusal bir sesle, “Elbette, elbette şairler ölümsüzdür...” dedim ve merak ettiğim soruyu sordum: “Nasıl oldu da bana yeryüzünde hiçbir devlete veya tüzel kişiye ait olmayan numara ve kodlu bir mesaj gönderebildiniz?” dedim.

O aynı soğukkanlı sesiyle:

“Allah, şairlerin hayal güçlerinin tüm derinliklerini kullanmalarını sağlamakla kalmamış, onlara hayallerini gerçekleştirme yeteneği de vermiştir. Ve ben Tanrı'nın sonsuz lütfunu kullanarak sizinle bağlantı kurmaya çalıştım...” dedi.

Gencevi, bundan sonra soracağım sorunun da bir kısmını yanıtlamıştı. Beni en çok şaşırtan şeyi öğrenmek için:

“Azerbaycan'da neredeyse 10 milyon, dünyada 8 milyar insan varken neden beni seçtiniz? Bu onuru elde etmek için sıradan bir insan değil miyim? Sizin tarafınızdan değil seçilmeyi, konuşmayı rüyalarımda bile hayal edemezdim.” dedim.

Kısa bir sessizlikten sonra birden sesi değişti. Saygıyla sadece üç sözcük söyledi: “Siz buna layıksınız!”

Bu sözleri duyduğumda hissettiklerimi inanın şimdi yazamam. Tek söyleyebileceğim, sanki kanım donmuştu. Tuhaftır ki ruhumun derin katmanlarında bile yazma aşkım hiç olmadığı kadar alevlenmişti. Ellerim titriyordu. Çılgınca atan kalbimin sesini duyulabileceğini düşündüm.

Ama o birden, “Gitme zamanım geldi” dedi.

Ayağa kalkmadan önce:

“Oğlum ben bu dünyada 880 yaşındayım. Gün o gün olsun ki senin de 880. doğum günün kutlansın. Buna samimiyetle inanıyorum. Başka bir âlemde tekrar buluşmak ümidiyle Allah'a emanet olun Ayhan Bey...” dedi.

Gittikten birkaç saniye sonra, olduğum yerde donup kaldım ve geniş camdan dışarı baktım. Normal bir insan gibi yürüyordu ancak yolun sonuna yakın karanlık bir yerde birden buharlaştı ve gözden kayboldu.

Parmaklarımın arasında çevirip durduğum telefonumun düğmesine basıp ışıklı ekranına baktım. Şaşırtıcı bir şekilde esrarengiz numaralı SMS ve kaydettiğim ekran görüntüsü de silinmişti.

*

Nizami'nin alicenaplığı, ululuğu karşısında şaşkınlığımı gizleyememiş, gözyaşlarımı tutamamaya başlamaya başlamıştım.

(Azerbaycan Türkçesinden aktaran:

Ahmet Yıldız)

MONTAİGNE DENEMELER' İ NİÇİN YAZDI?

Işık TEKİN

MONTAİGNE: Kitabımı yazma sebebim kendi portremi çizme isteğimdi. Fakat bunu yaparken kelimeleri kıllanmayı tercih ettim.

EPİKÜR: Öylede olsa 'tabiat bizi toplum için yaratmıştır.'

MONTAİGNE: Ben kitabımı yarattığım kadar kitabım da beni yarattı.

SENECA: 'İnsan insanın aynasıdır. Kurnazca bir düşünce. Çünkü 'insan kusurlarını, ancak bir başkasının yüzünde düzeltebilir.

MONTAİGNE: Kendini olduğundan az göstermek alçakgönüllülük değil budalalıktır; kendine değerinden az paha biçmek korkaklıktır, pısrıklıktır.

EPİKÜR: Kendini olduğundan fazla göstermekte çoğu kez gururdan değil budalalıktandır.

MONTAİGNE: Nasıl ki Sokrates kendini idam edenlere 'doğada sizi ölüme mahkûm etmiş' cevabını vermiş, insanda hiçbir kitabın hiçbir doğanın kölesi olmamalı.

DEMOKRİTOS: Kendi kendisinin efendisi olmuş bir kişiyi kim yenebilir?

BOETİE: İnsanın ne kadar efendisi olursa insan o kadar kez mutsuz olur.

MONTAİGNE: Ben sadece herkesin içten olma görevini üstlendim. Her insanda bütün insan halleri vardır. Bir tek insanda da bütün insanlığı yazdım. Korktuğum yenilik değil kargaşadır.

SHAKESPEARE: Hiç kimse duymak istemeyen biri kadar sağır olamaz. Karakterden daha önemli olan bir şey varsa o da olmak ya da olmamaktır.

MONTAİGNE: Bu kitabı, yakınlarım için bir kolaylık olsun diye yazdım. İstedim ki beni kaybedecekleri zaman (ki pek yakındır) hakkımda bilgileri olsun. Kendimi herkese beğendirmek niyetinde olsaydım özenir, bezenir, en gösterişli halimle ortaya çıkardım. Kitabımda sade, doğal ve her günkü halimle özentisiz görünmek iste-

dim. Çünkü ben kendimi olduğum gibi anlatıyorum.

İŞİK: O zaman sanat sanat için midir? Sanat insan için midir?

NİETZSCHE: Yalnızlık üstüne öyle cümleler yazdım ki yalnızlığı övdüm. Fakat yalnızlık acı verir. Yalnızlıktan pek çok kez ağladım. Ben yalnızlığı yüksek bir merteye gibi gösterdim. Herkesi buna inandırdım. Doğru olansa yalnızlığın çekilmez bir cehennem olduğudur.

S. FREUD: Kelimelerin sihirli bir gücü vardır.

Serbest düşün, rahat söyle gibisiniz.

DESCARTES: İnsanların gerçekten ne düşündüklerini öğrenmek için söylediklerine değil yaptıklarına bakmak gerekir. Bu kitabı kendin için yazmış olamazsın.

MONTAİGNE: Her gün her şeyi yeni baştan düşünmek... çünkü hayat sürekli bir değişim halinde değil midir?

HERAKLİTOS: Her şey akar. Hiçbir şey bizde kalıcı değildir. Değişmeyen tek şey değişimdir.

MONTAİGNE: Benim yaptığım, değişen ve birbirine benzemeyen olayları kararsız ve bazen çelişmeli düşünceleri yazıya dökmektir. Kimi zaman kendimden ayrıldığım oluyor. Fakat Damades'in dediği gibi doğrudan hiç ayrılmıyorum. Ben kendime ders veriyorum.

Benim yaptığım, bildiklerimi söylemek değil kendimi öğrenmektir. Kendimi, öz benliğimi anlatıyorum. Bence kendini beğenmek insanın kendi kendine aşık olmasıdır.

Bana şunu söylemenizi isterdim. ' Kendini kuru sözle değil işle ve eserle anlat.'

Denemelerimi kendim için yazdım buna inananlar Aristoteles'in şu sözünü hatırlarsın 'hiçbir iyilik sahtelikle bir arada gitmez.'

Herkes kitabımda beni, bende de kitabımı görsün. Şimdi gönlümce yazabilmek için evime çekiliyorum.

YAŞAMA AŞKI

Bu bir aşk ki bilinmez
Aşktan içeriye girilmez
Hududu yok ki çizilmez
Aşktan hiç vaz geçilmez

Aşk bir ab-ı hayattır bulunmaz
Aşık'ın yarasına derman olunmaz

Gel sürelim aşkın izini
Hem felsefenin
Hem bilginin
Hem şiirin izini

Kim bilir hayatın sonunu
Kader kuyusunun suyunu

Aşkın cefası çoktur çekilmez
Aşktan Vefa bulan var mı bilinmez

Kıldan ince kılıçtan keskin bir kaderdir geçilmez
Aşk olmayınca bu kahr çekilmez

Gel gidelim aşkın izinden
İnsan olmanın asaletinden

Bir ikindi yağmuruyla ıslanırsın
Bir bakarsın yalan bu dünya

Bazen ne yapsan da faydasızdır
Kırılmıştır kalbin
Bir kuşun kanadı gibi
Yahut gagası gibi
Sonu bellidir
Ölüm gibi

Bir ikindi yağmuruyla ıslanırsın
Biraz değil elbette
Yaşamak direnmek değil midir

Bir aşk ki bilinmez
Kolayca yaşamdan vaz geçilmez...

Adil BAŞOĞUL

BEYAZ YAĞMUR

pencere örtük
yağmur şıp şıp
yorgun yağıyor akşam
kuşlara rüya
renkli yüreklere aşıyan...
pencerede küçük
gecenin yıldızın ve kalemin
toprağa bakan yanında...
serçeler aşikar
bir dünya ümit avuçlarında...
pencere sessizliğinde
boş kâğıda mahmur eda
ile tutunur
yağmurdan sonra
pencerede bir başına
yağmura bakandan yalnız
kimse yoktur

Burhan KALE

A•KALEMLER

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi (Şiir Vakti Ekidir)

Sahibi : S.TUNÇBİLEK

ISSN : 2147- 2203

G. Yayın Yönetmeni: Selim TUNÇBİLEK

Yıllık Katkı : 120 TL.

Y. İşleri Müdürü: Mehmet TUNÇBİLEK

Baskı : Geçit Ofset

Tel: 0507 887 17 91

Satış : www.epazardanal.comKamu kaynaklarından abone kaydetmez.E-posta : akalemlerdersisi@gmail.com

Adres : Gesi Cumhuriyet Mah. Çarşı Sokak Tunçbilek İş merkezi No:4/B-C Melikgazi - Kayseri

